

REFERAT

7. november 2025
Fortidsminder

Hoda El-Sharnouby
hes@slks.dk
33 74 50 31

Jour. nr. 25/02545

Møde 4, 2025 i Det Arkæologiske Udvalg

Mødedato: 2 september 2025 kl. 10:15 til 15:00

Sted: H.C. Andersens Boulevard, 5.sal, møderum 2

Deltagere:

Esben Aarsleff (EAA), Lene Høst Madsen (LHM), Malene Refshauge Beck (MRB), Niels Algreen Møller (NAM), Peter Moe Astrup (PMA), Morten Stenak (MS), Pernille Denise Frederiksen, ref.: Hoda el-Sharnouby (HES)

Gæster: Thomas Roland og Rikke Simonsen (KBM), Lisa Maria Gerdes og Jesper Jensen (SLKS)

Afbud: *Mette Svart Kristiansen (MSK), Mette Klingenberg (MK), Henning Matthisen (HEM)*

Referat

1. Velkomst

2. Godkendelse af referat fra sidste møde d. 03.06.2025

3. Meddelelser fra SLKS

- Der arbejdes på at opdatere de arkæologiske strategier for jernalder og nyere tid. Tovholderne i DAU inddrages i arbejdet, når første udkast foreligger.
- Projektet med registrering af sten og jorddiger udløber ved årets afslutning.
- Det arkæologiske årsmøde afholdes i Landbohøjskolens festsal på Frederiksberg, se punkt 7.
- Nationalmuseet ved Henning Mathiessen er blevet bedt om at udarbejde et metastudie over skovrejsning og vådgørings effekt på de jorddækkede fortidsminder. Arbejdet finansieres af styrelsen og skal

understøtte både museerne, styrelsen og den grønne treparts arbejde i forhold til håndteringen af arkæologien.

4. Meddelelser fra museerne og universitetet

- Der er forsat forholdsvis stor aktivitet i bygherrearkæologien. Der hvor aktiviteten er mindre, lånes arkæologer ud til nabomuseer med større travlhed.
- Museerne har endnu ikke oplevet problemer i forbindelse med de privatretslige aftaler, som indgås med bygherre på forundersøgelserne. Dog efterspørges forsat opdaterede kvadratmeterpriser for forundersøgelserne på SLKS' hjemmeside, ligesom der ikke findes en kvadratmeterpris for overvågning. Bygherrer undrer sig over, at de vejledende priser på styrelsens hjemmeside ikke er retvisende.
- I forbindelse med udfordringerne /efterslæb med danefæ har ODM's arkæologiske udvalg sendt et spørgeskema ud til museerne. Svarfrist 1. november.

5. Udfordringerne med arkæologiske undersøgelser af (kyst)erosionstruede lokaliteter (emne på ODM)

Lokaliteten ØFM 1328 er en erosionstruet grav fra vikingetid på Fyns Hoved. Museet har udgravet en del af graven, der blev eksponeret ved sidste storm. Problematikken er, at den arkæologiske undersøgelse svækker kystskrænten og fremskynder yderligere erosion af den bagvedliggende gravplads.

Gravene må undersøges, som de eroderes frem med skattefondsmidler fra puljen til arkæologiske undersøgelser. Alternativt kan der søge om midler fra puljen til dyrknings- og erosionstruede lokaliteter.

6. Status på Energiø Bornholm, Esplanaden og Børsen

Energiø Bornholm, Fase 1, vurderes for nu til at afsluttes medio oktober 2025.

Endelig vedtagelse af projektet udestår. Dog er der givet grønt lys for igangsættelsen af udgravningerne i fase 2, der tilsammen udgør ca. 9 ha. Bornholms Museums langsomme fremdrift, er delvist forårsaget af personalemangel, og håndteres ved, at museet har bedt om hjælp udefra. Udgravningerne af fase 2 er startet primo september. Museum Nordsjælland indgår i et samarbejde med Bornholms Museum som underleverandør af et til to hold arkæologer på tre mindre felter.

Amaliegade 44: Undersøgelsen på lokaliteten er afsluttet, mens feltarbejdet fortsætter ved soldning på Vindmøllevej. Godt halvdelen af bigbagen er soldet, og der er ind til videre registreret over 30.000 X-numre. Der ændres i prioriteringen i soldning/tørgennemgangen, efterhånden som arbejdet skrider frem, ligesom indsamlingsstrategien også tilrettes.

Børsen: Københavns Museum fortalte om de arkæologiske undersøgelser, der følger bygherres afgravninger inden for brandtomten. Arkæologerne afdækker fundamentene til den oprindelige ruminddeling samt gulvbelægning i flere faser, herunder teglsten, planke- og jordgulve. Styrelsens Center for frede bygninger er i løbende dialog bygherre vedr. genopbygningen af Børsen, med henblik på at fastholde så mange af fredningsværdierne, som muligt.

7. Årsmødet d. 7. oktober

Det arkæologiske årsmøde afholdes i Landbohøjskolens festsal på Frederiksberg og kommer til at omhandle arkæologien i relation til den grønne trepart, skovrejsning og vådgøring. DAU fortæller om opgaverne i det forgangene år.

8. Beskikkelsesperiodens udløb og rul af nye medlemmer

D. 31. december 2025 afsluttes de første 4 år med DAU. Tre medlemmer udskiftes efter den første periode, hvorefter de øvrige medlemmer udskiftes efter endnu en periode på to år.

9. Strategisk snak om vores arbejde fremadrettet

Medlemmerne skal skiftes ud med et løbende rul på henholdsvis 4 og 6 år. Alle er enige om, at der er andre arkæologer i Danmark, som kan udfylde rollerne i DAU. Alle er ligeledes enige om, at det er et godt og brugbart forum, som man gerne deltager i. Det fysiske fremmøde medfører gode diskussioner. Fremadrettet bør man satse på flere dybere temadiskussioner, når det er muligt.

10. Evt.